

Sức mạnh hàng hải: thành công kinh tế đã thúc đẩy Trung Quốc gia tăng võ đoán ngoài.

Sức mạnh kinh tế càng ngày càng thúc đẩy Trung Quốc có tham vọng lãnh thổ.

Trung Quốc có phải là thế lực đang phát triển, ôn hòa với nhu cầu vùng khu vực có tính hỗn loạn như Bắc Kinh thúc đẩy mau mắn diễn ra?

Hay Trung Quốc là một quy mô kinh tế và chính trị càng ngày càng mạnh, thách thức châu Âu, Mỹ và các nước láng giềng châu Á?

Pháng Tây có một lịch sử dài trong việc báo động về Trung Quốc, kể từ khi lo sợ Hiám háa Da Vàng vào thế kỷ XIX.

Gần đây hơn, nhu cầu lo ngại về Trung Quốc phần lớn ảnh hưởng bởi khả năng bá trì mức sống hiện hành của Âu châu và Mỹ khi diễn ra một cuộc tranh chấp Trung Quốc.

Lo ngại này được thúc đẩy bởi nhu cầu của giới bá o thế lực có một kẻ thù để huy động sự ủng

Háa dân chúng đái vái chi tiêu quác phòng và táp tác ánh háng bá quyán toàn cáu cáa nác Má. Hán náa, nháng lo sá này không chú ý tái nhu cáu phát trián to lán cáa Trung Quác, gám cá ván đá hàng trăm triáu ngái dân ván sáng trong cánh nghèo đói gay gát.

Dáu váy, có nhiáu dáu án trong nháng tháng gán đây là Trung Quác ngày càng thêm tá tin, vái khá năng và ý chí cháa táng tháy đá sán sàng sá dáng đòn báy ánh háng trên thá giái. Điáu này không có gì đáng ngác nhián. Lách sá cho ta biát ráng nháng quyán lác đang lên tháng dáng oai giáu vá đá thá ánh háng cáa mình. Ngái áu, ngái Má, và các láng giáng cáa Trung Quác không nhát thiát phái sá hái nháng phái cánh giác.

Tách quyát đoán mái cáa Bác Kinh đá cá nung đát bái thành công kinh tá cháa táng tháy. Nán kinh tá Trung Quác đã lán mánh gáp đôi trong báy năm qua và thu nháp đáu ngái đã tăng gáp đôi trong sáu năm qua.

Thành công kinh tá này đã khián ngái dân Trung Quác thành ngái tá mán nhát trên thá giái theo kháo sát gán đây cáa Pew vá Thái đá Toàn cáu. Chín trên 10 ngái Trung Quác hài lòng vái đáng háng quác gia cáa há, vá hián tráng và táng lai kinh tá cáa quác gia há. Và thá giái ngày càng nhìn Trung Quác nhá mát siêu cáng kinh tá đang ván lên.

Cũng trong cuác kháo ý cáa Pew vái ngái dân tái 22 quác gia, đa sá ngái dân trong tám quác gia đã chán Trung Quác là cáng quác kinh tá hàng đáu, so vái cuác kháo ý năm 2009 khi chá có hai quác gia là ngái dân đã chán nhá váy. Báy giá tái Đác, Jordan, Nhát Bán, Pháp và Má mát náa sá ngái cho ráng Trung Quác đáng đáu báng.

Ká tá năm 2009, trong 21 nác có tháng kê thăm dò xu thá xã hái, thì tái 13 nác, tá sá công chúng xem Trung Quác là cáng quác kinh tá hàng đáu đã gia tăng rõ rát; nhá tăng 29 đái má Nhát Bán, 23 á Đác, và 21 á Jordan.

Và Trung Quác dáng nhá ngày càng sán sàng sá dáng tám vác đang lên cáa mình đá áp đát ánh háng trong các ván đá ngoái giao, an ninh và kinh tá.

Không còn có ván đá “kháu đáu” trác Hoa ká náa. Khi Táng tháng Má Barack Obama viáng

thăm Trung Quốc trong tháng Mười một năm 2009, cuộc họp với sinh viên ở Thành phố Hồ Chí Minh, một số kiến công cộng ngay lập tức, chủ đề của phát sóng trên đài truyền hình địa phương không phải toàn quốc như cuộc họp với tổng thống sinh viên của Bill Clinton trong chuyến thăm đầu tiên của ông với tư cách là Tổng thống Mỹ.

Hơn nữa, báo chí Trung Quốc đã kiên nhẫn duy trì nội dung trong cuộc phát sóng này và trong cuộc đàm thoại với báo chí ông Obama thể hiện vào cuộc tuần lễ miền Nam Trung Quốc.

Tại Hội nghị thượng đỉnh về khí hậu ở Copenhagen trong tháng Chín 2009, Thành phố Trung Quốc Ôn Gia Bảo đã không tham dự cuộc họp đầu tiên với Obama mà lại giữ một quan chức cấp dưới để tiếp xúc. Có lẽ quan chức này đã đưa tay chèn giữ ông Obama, một số công nhân giao quốc tế nếu có một người Mỹ đi xa như vậy với nhà lãnh đạo Trung Quốc.

Bắc Kinh đã trở thành quy tắc đoán trong các vấn đề thương mại và đầu tư, đòi hỏi công ty nước ngoài đăng ký bản quyền kỹ thuật tại Trung Quốc và phải dùng những tiêu chuẩn Trung Quốc nếu muốn buôn bán tại Trung Quốc. Họ cũng gây ra những kiến nghị thương mại chống lại sự xuất hiện những Tây bán hàng ở Trung Quốc.

Trên mặt trận chính trị, quan chức Trung Quốc bắt đầu khẳng định mạnh mẽ rằng chế độ quy định quốc gia của Trung Quốc. Bắc Kinh từ lâu đã tuyên bố Tây Tạng và Đài Loan là "lợi ích cốt lõi quốc gia" và ngược lại nước ngoài phải tránh xa những "vấn đề nội bộ" này.

Giờ đây Trung Quốc đã bắt đầu áp dụng thu hút ngoại giao này cho biên giới Nam Trung Hoa, một vùng biên giới 3 triệu cây vuông, là đường biên giới vận chuyển ít nhất một phần ba hàng hóa toàn cầu và hơn nữa năng lượng nhập khẩu vào Đông Bắc Á Châu. Số khẳng định của Bắc Kinh đe dọa lợi ích đánh bắt cá và thăm dò dầu khí của Việt Nam, Đài Loan, Philippines, Tân Nam Dương và Mã Lai. Nó cũng đe dọa lợi ích hàng hải của Mỹ, Nhật Bản và Hàn Quốc.

Đáng chú ý Bắc Kinh đã tái khẳng định những tuyên bố chủ quyền lãnh thổ trong bang Arunachal Pradesh của Ấn Độ và đã hỗ trợ lập trình này bằng cách đem thêm quân tại biên giới Đông Bắc của Ấn Độ.

Trung Quốc cũng muốn có một vai trò lớn hơn ở Nam Á. Bắc Kinh cung cấp cho Chính phủ Sri Lanka vũ khí số đông nhằm đẩy lùi cuộc nổi dậy của chiän lâu nay với nhóm Hä Tamil. Họ đã mở rộng hoạt động hải quân ở Ấn Độ Dương, đẩy nhanh xây dựng các hải cảng dân sự cho một số nước trong khu vực – từ Miän Điện đến Pakistan.

Trung Quốc triển khai sâu hơn mối liên kết kinh tế với Miän Điện và Afghanistan, đẩy nhanh gia tăng quan hệ chiän lược chặt chẽ với Pakistan bằng cách trợ giúp và nâng đỡ hoạt động nhân dân sự. Họ đã loäi trừ Ấn Độ ra khỏi các câu lạc bộ ngoại giao Đông Á mà Bắc Kinh đã xäng cäng.

Các nước láng giềng của Trung Quốc sẽ được thông cảm khi họ lo ngại về sự gia tăng chi tiêu quân sự của Trung Quốc khi nó được coi là một mối đe dọa với các yêu cầu của Trung Quốc về lợi ích quốc gia cốt lõi, chủ quyền quốc gia và sự toàn vẹn lãnh thổ.

Bắc Kinh hiện nay dành 4.3 phần trăm GDP cho quân sự, một số tiền rất lớn so với các nước láng giềng là Ấn Độ, Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan hoặc Việt Nam.

Nhưng Trung Quốc cũng tiến hành chiän thuật đòn bẫy ảnh hưởng bằng cách không hành động. Bắc Kinh từ lâu đã chäng läi áp lực tăng giá đồng Nguyên (Nhân dân tệ). Quyết định vào tháng Sáu (2010) không mua thêm đồng Nguyên với đồng đô la Mỹ của việc chäa đän đän gia tăng đáng kể nào về giá của đồng Nguyên.

Trung Quốc cũng rõ ràng không muốn gây áp lực với Bắc Triều Tiên mà đây báo cáo được đánh chìm một tàu hải quân Nam Triều Tiên. Và trước khi báo phiäu thuän, Bắc Kinh đã đòi hỏi giảm bớt các biện pháp chế tài của Liên hiệp quốc chäng läi chäng trình vũ khí hạt nhân của Iran. Việc này cho thấy lợi ích kinh tế của Trung Quốc từ Iran được coi là cao hơn mối quan tâm chiän lược của châu Âu và Mỹ về chäng trình vũ khí hạt nhân của Iran.

Bắc Kinh rõ ràng đã đưa tín hiệu rằng Trung Quốc không còn chấp nhận nguyên trạng trên bàn cờ quốc tế. Họ đã đưa ra một số dấu mốc và làn ranh, và quan hệ của Trung Quốc với các quốc gia khác đã vĩnh viễn thay đổi.

Tuy nhiên, trong quá khứ Trung Quốc đã nhäu lớn thời gian nghiäm ranh giới ảnh hưởng của họ và

thách thức số kiện nhän của phäng Tây và các láng giäng châu Á, chä đä thoái lui. Nếu các đäng thái đã xäy ra cho đän nay chäng minh đäc mäc đä hành xä của Trung Quốc, ta vän có thể quän lý đäc tình hình.

Nguy cä gia tăng căng thẳng quäc tä và tính toán sai lầm chä sä xäy ra khi sä quyät đoán của Trung Quốc gia tăng trong nhäng tháng täi.

Còn có nhäng khu vực hoäc vän đä nào khác Trung Quốc sä đänh nghĩa là "läi ích quäc gia cät lõi" của hä và do đó không cho phép näc ngoài chä trích hä? Chính sách nhân quyền trong näc của hä? Sä läng khí thäi carbon của hä? Các tuyên bố chä quyền länh thổ ở Trung Á?

Liäu các công ty Trung Quốc có tránh né các biän pháp träng phät kinh tế đäi väi Iran, khiän các công ty Đäc, Hàn Quốc hoäc Nhật Bản cũng làm theo? Liäu Bắc Kinh có sä đäng sä tiän khäng lä hä có trong công trái kho bäc Mỹ đänh häng träc tiäp hän đän cách hành xä của ngäng i Mỹ?

Sä không thể tä nếu ta mong räng mät Trung Quốc thành công vä kinh tế, càng ngày càng tä tin, sä không đóng mät vai trò bành träng hän trên thế giới. Nhäng thế tä không cho phép Bắc Kinh tung träng läng änh häng quanh hä mät cách vô phät vô can, ngay cả khi có quäc gia khác đã làm nhä väy trong quá khứ.

Châu Âu, Mỹ và châu Á phäi cänh giäc. Trung Quốc đang träi däy. Và läch sä cho thấy nhäng quyän läc đang lên đã làm xáo trộn trät tä quäc tä.

Bruce Stokes là phóng viên vä kinh tế quäc tä của National Journal, mät täp chí vä chính sách quäc gia, có trä sở tại Washington. Ông cũng là chuyên viên nghiên cứu xuyên Đäi Tây Đäng cho German Marshal Fund của Hoa Kỳ. Bài này đäc in läi có phép của YaleGlobal, täp chí xuät bän bäi Trung tâm Nghiên cứu vä Toàn cầu hoá của đäi häc Yale.